

חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי עם סין

הצעה להחלטה

בהמשך לביקור ראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו, בסין בימים 5 עד 9 במאי 2013, ובעקבות סיכומו עם ראש ממשלת סין, מר לי קאצ'ינג, להפעיל מאמץ ממשלתי ממוקד לחיזוק הקשרים הכלכליים בין ישראל לסין, ועל מנת לאפשר את מיצוי הפוטנציאל הכלכלי הגלום עבור המשק הישראלי ביחסים עם אחת מהכלכלות הגדולות בעולם,

מ ח ל י ט י ם :

- (1) לחזק את היחסים הכלכליים בין ישראל וסין לפי המתווה שהוסכם בין ראש ממשלת ישראל וראש ממשלת סין. חיזוק היחסים הכלכליים יתבסס, בין היתר, על שיתוף פעולה מוגבר בין שתי הממשלות, ויתמקד ביצירת הזדמנויות לשיתופי פעולה בין חברות ישראליות וסיניות, הגדלת היקפי ההשקעה הישירה בין המדינות, חיזוק שיתופי הפעולה במחקר אקדמי ויישומי ובפיתוח והתאמת טכנולוגיות, מוצרים ושירותים ישראלים לשוק הסיני.
- (2) למנות ועדה בין משרדית בראשות ראש המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה, ובהשתתפות המנהלים הכלכליים של משרדי האוצר, החוץ, הכלכלה, המדע, הטכנולוגיה והחלל, התיירות, התחבורה, התשתיות הלאומיות והבטיחות בדרכים, וכן מל"ג ו/אוות"ת והמדען הראשי במשרד הכלכלה. הוועדה תפעל לגיבוש יעדים ותכנית פעולה מפורטת לחיזוק הקשרים הכלכליים בין המדינות ולהגברת הסחר, ההשקעות ההדדיות, ופרויקטי המחקר והפיתוח המשותפים. ראש הוועדה ידווח לראש הממשלה אחת לחודש על התקדמות הפעילות. כמו כן, יימסר דיווח לממשלה על פעילות הוועדה אחת לחצי שנה.
- (3) למנות במשרד ראש הממשלה, לא יאוחר מ-90 יום ממועד החלטה זו, צוות משימה לתוכנית, אשר ירכז את המאמץ הממשלתי לשיתוף פעולה כלכלי בין המדינות ויפעל מול הצוות הממשלתי המקביל בסין.
- (4) אין בהחלטה זו כדי לפגוע או לשנות מסמכויות מל"ג וות"ת והיחידות הממשלתיות השונות העוסקות מכוח דין או החלטות ממשלה קודמות בפיתוח וקידום קשרים כלכליים עם מדינות זרות ובכלל זה סין, ומטרתה להעצים ולתכלל את הפעילות הכלל ממשלתית בנושא.

דברי הסבר

להתפתחותה הכלכלית של סין השפעה של ממש על הכלכלה העולמית, ומכאן, גם על הכלכלה הישראלית. קשרי הסחר בין סין לישראל הלכו והתרחבו בשנים האחרונות, ובשנת 2011 הסתכם הסחר עמה בכ-8 מיליארד דולר, המהווים כ-14% מסך היצוא הישראלי. עם זאת, מדינת ישראל רחוקה מלמצות את הפוטנציאל הגלום בקשרי הסחר בין המדינות.

צמיחתה המרשימה של סין, התפתחותה הטכנולוגית והעלייה המתמדת ברמת החיים של תושביה, על רקע המיתון בשוקי היעד המסורתיים של ישראל, מחזקים את חשיבותה וחיוניותה של סין כשוק יעד וככר פעילות מרכזי לחברות הישראליות. נתיב צמיחתה העתידי של סין מחייב את מדינת ישראל לבחון את סין כשוק יעד עתידי עיקרי, לצד היעדים ה"מסורתיים" של ארה"ב ואירופה. העמקת מערכת היחסים הכלכלית עם סין נושאת בחובה מספר יתרונות למשק ולחברה הישראלית:

- הגדלה משמעותית של הביקוש העולמי למוצרים ולשירותים ישראלים, חיזוק יכולת הצמיחה של חברות ישראליות.
- לסין יתרונות יחסיים רבים הכוללים בסיסי ייצור זולים וגישה לשווקים רחבי היקף. שיתופי פעולה עם חברות סיניות אשר יאפשרו שימוש ביתרונות אלו יכולים לתרום לעלייה בפריזון החברות הישראליות.
- הביקוש הסיני בתחום הקיימות (מים חקלאות, אנרגיה ובריאות הציבור) הוא רחב ביותר, ולמשק הישראלי בסיס ידע ויכולות ייחודיות בתחומים אלו. הצלחה ישראלית בהתמודדות עם האתגרים הסיניים תאפשר מיצוב בינלאומי בעל השפעות כלכליות ומדיניות רחבות.
- חשיפה גוברת לשווקים המתפתחים כדוגמת סין תאפשר את גיוון יעדי הייצוא הישראליים ואת צמצום החשיפה המשקית לתנודתיות בשווקים העולמיים.
- למערכת היחסים הכלכלית והתרבותית עם סין קיימת השפעה גם על מערכת היחסים המדינית והגיאופוליטית. ככל שכוחה של סין בזירה העולמית גובר, כך גדל הצורך בנוכחות ישראלית כלכלית בעלת השפעה במדינה.
- התפתחות השוק בסין כוללת מספר מגמות המשפיעות על אופי היחסים הכלכליים בין המדינות:
- סדרי העדיפויות הסיניים מציעים חלון הזדמנות ייחודי לישראל. תוכנית החומש הסינית ה-12 שמה דגש חזק על קיימות ארוכת טווח של התפתחות המדינה, במטרה לאזן בין השאיפה לצמיחה כלכלית ובין עצמאות במשאבים, טכנולוגיות ואחריות סביבתית. על ישראל, כמובילה עולמית בתחום המדע והטכנולוגיה, לנצל הזדמנות זו ולהפוך עצמה לאחת השותפות המרכזיות של סין. על ישראל להתקדם באמצעות תכנון ארוך טווח, למימוש השאיפה להיות שותף משמעותי בתהליך הצמיחה של סין, ולמצב עצמה כמרכז של חדשנות, ידע ויכולות הדרכה, כמו גם שותף מבוקש למסחר והשקעות עבור סין.
- הרחבת בסיס הייצור הסיני מייצור מוצרים בסיסיים למגוון רחב של ציוד ומערכות מוגמרות- מספקית של מוצרים בסיסיים וזולים, מתפתחת סין ליצרנית המייצרת גם מגוון רחב של ציוד, מערכות, ומוצרים מוגמרים, שאיכותם הטכנולוגית והביצועית

הולך ומשתפר. שינוי זה הופך את סין ליעד יצוא חשוב לתתי מערכות ורכיבים, והופך אותה ליעד אסטרטגי עבור חלקים גדולים יותר במשק הישראלי.

- כמדינה צומחת, פיתוח התשתיות בסין נמצא בתנופה מתמדת. חברות ישראליות להן ידע ייחודי בתחומי תשתיות וקיימות יכולות למצוא בסין בסיס להתעצמות. תחומים אלו כוללים בין השאר את תחומי החקלאות והמזון; פיתוח מערכת הבריאות על כלל מרכיביה- שירותים, ציוד ותרופות; אנרגיה ואנרגיה חלופית; מים ואיכות הסביבה. בכל אחד מתחומים אלו נצבר לאורך השנים ידע ייחודי בחברות ישראליות ומיצוי הפוטנציאל של חברות אלו בשוק יעד גדול כסין יפיק תרומה רבה למשק הישראלי. במקביל, היקף הפעילות הסיני בתחומי התשתיות מאפשר להם יתרונות תחרותיים ובסיסי ידע ויכולות בתחום פיתוח התשתיות, אשר חלקם רלוונטי גם לישראל.
- השקעה סינית הולכת וגוברת בידע, מחקר ופיתוח. חזון המשטר הסיני לצמיחה כלכלית כולל השקעה רחבת היקף בתשתיות ידע וביכולות מחקר ופיתוח. ניתן לראות בשנים האחרונות כמות גוברת של חברות סיניות הפועלות על מנת להתרחב לפעילות גלובאלית, ואשר מנסות לגשר על פערים בתחום הטכנולוגיה והידע ע"י שיתופי פעולה בתחום המו"פ. המגמה של חברות סיניות לקניית ידע, מיזוג חברות מוטות טכנולוגיה, וביצוע מהלכי מו"פ משותף תלך ותגדל בשנים הקרובות.
- התפתחות מערך השירותים הסיני, (תקשורת, בנקאות, בריאות וכו') והתרחבות שוק מוצרי הצריכה, מייצגים פוטנציאל משמעותי עבור החברות הישראליות, הן מול המגזר התעשייתי והעסקי והן מול המגזר הצרכני.
- הסחר ההדדי בין ישראל לסין מצוי במגמת התרחבות בעשור האחרון, כאשר לאורך העשור צמח היבוא מסין הרבה יותר מהיצוא. יחד עם זאת, היקף היצוא עדיין נמוך יחסית לפוטנציאל- אחוז היבוא של סין מישראל נשאר קבוע לאורך השנים האחרונות ועומד על כ- 0.17% מכלל היבוא הסיני. שיעור זה נמוך משמעותית ממשקל ישראל בתמ"ג העולמי ללא סין (העומד על כ-0.35%). המעורבות הממשלתית במערכת היחסים בין ישראל לסין הינה הכרחית ממספר טעמים:
- הכלכלה הסינית הינה כלכלה ייחודית בשווקי העולם בשל התפקיד המשמעותי של הממשלה בתוך הפעילות הכלכלית. תפקידה המרכזי של הממשלה דורש במקרים רבים מעורבות ישירה של ממשלת ישראל ותיאום בין הממשלות. יצירת ממשקים בין-ממשלתיים אפקטיביים היא פלטפורמה חשובה והכרחית לפעילות עסקית משמעותית עם סין.
- גודל השוק הסיני וחסימי הכניסה הגבוהים בכניסה אליו מחייבים שימוש בתשתיות משותפות, ותהליכי הכוונה והיכרות.
- למיצוב ישראל בסין כחממת חדשנות וכמובילה בתחומי המדע והטכנולוגיה השפעה רחבה על המשק הישראלי, העולה על זו המחושבת בחישובי העלות מול התועלת של כל אחת מהחברות. מיצוב מסוג זה דורש היערכות, תיאום והכוונה מרכזית.
- צורך בפיתוח תשתיות מדינתיות בתחומי החינוך והתרבות הרלבנטיים לעיסוק בסין ולהם השפעה קריטית על הקשרים בין המדינות בטווח הארוך.
- התמודדות עם חסמים פרטניים הנובעים ממדיניות הממשלה כגון רגולציה ותנועת אנשים.

בפגישת ראש הממשלה עם ראש ממשלת סין ביום 8 למאי 2013 בבייג'ינג' הוסכם על מינוי צוות משימה בכיר להובלת שיתוף פעולה בין ממשלתי זה, לאור החשיבות ששתי הממשלות רואות בעניין. בראש הצוות מהצד הישראלי מוצע למנות את ראש המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה. מהצד הסיני מונה שר התעשייה והמסחר וראש הוועדה לרפורמה ופיתוח לאומיים (NDRC). המשטר הסיני הביע מחויבות רבה לתהליך, ונשיא המדינה הסינית אף אשרר מחויבות זו בפגישה שנערכה ב 9 למאי בבייג'ינג'.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

טרם התקבלה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

חלופות להצעת ההחלטה

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד מצורפת

סיווגים

סיווג ראשי : 01ביצועי ;

תחום פעולה עיקרי : 02חברה וכלכלה ;

מוגש על ידי ראש הממשלה

ד' בסיון התשע"ג
13 במאי 2013

היועצת המשפטית

ירושלים, ד' בסיון התשע"ג

13 במאי 2013

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי עם סין

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. בראשית חודש מאי 2013 ביקר ראש הממשלה בסין, ובמסגרת ביקורו סוכם בינו לבין ראשי המדינה בסין להפעיל מאמץ ממשלתי לחיזוק הקשרים הכלכליים בין המדינות. בהצעת ההחלטה מוצע ליצור מנגנונים לחיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי עם סין.
2. המנגנונים המוצעים הם מינוי ועדה בינמשרדית, בראשות ראש המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה, שתפעל לגיבוש יעדים ותכנית פעולה מפורטת לחיזוק הקשרים הכלכליים בין המדינות ולהגברת הסחר, ההשקעות ההדדיות ופרויקטי המחקר והפיתוח המשותפים; מינוי צוות משימה לתוכנית, אשר ירכז את המאמץ הממשלתי לשיתוף פעולה כלכלי בין המדינות שיפעל מול הצוות הממשלתי המקביל בסין.
3. עוד נקבע כי אין בהחלטה זו כדי לפגוע ו/או לשנות מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה, הועדה לתכנון ותקצוב, היחידות הממשלתיות השונות העוסקות, מכוח דין או מכוח החלטות ממשלה קודמות, בפיתוח ובקידום קשרים כלכליים עם מדינות זרות ובכלל זה סין.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצת המשפטית של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של משרדי הממשלה הרלוונטיים ביום 13 במאי 2013. מהלשכה המשפטית של משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל ומשרד התרבות והספורט נמסר כי אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

הערות היועצת המשפטית של המועצה להשכלה גבוהה הוטמעו בהצעת ההחלטה.

טרם התקבלו התייחסויותיהן הסופיות של הלשכות המשפטיות ביתר משרדי הממשלה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההחלטה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Uri Fishman'.

אורלי פישמן, עו"ד

ממונה (יועץ משפטי)